

Ügyszám: NAIH/2018/262/13/V

Dr. Németh László főigazgató részére

Állami Egészségügyi Ellátó Központ

Budapest Diós árok 3. 1125

Tisztelt Főigazgató Úr!

A fenti számon folytatott vizsgálatban a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóságnak (a továbbiakban: Hatóság) küldött válaszát a Hatóság köszönettel vette. Ezúton tájékoztatom a vizsgálat eredményéről.

A Hatóság az Ön levelében foglaltaknak megfelelően tájékoztatta a Panaszost, hogy az ÁEEK a térítési díj ellenében igénybe vehető egyes egészségügyi szolgáltatások térítési díjáról szóló 284/1997. (XII. 23.) Korm. rendelet 1. § (6) bekezdése alapján¹ hagyja jóvá az egyes egészségügyi szolgáltatók térítési dj szabályzatát. A vizsgálat során az ÁEEK kéri, hogy a szolgáltatók a vonatkozó ajánlásokban² foglaltakkal összhangban határozzák meg a díjszabást. Amennyiben a szolgáltató ezt nem alkalmazza, úgy az ÁEEK kéri az összegeket felülvizsgálni joggal való visszaélés, a feltűnően nagy értékaránytalanság és a személyhez fűződő jogok sérelme miatt. A felülvizsgálat során az ÁEEK felhívja a szolgáltató figyelmét az Eütv. 24. § (2) bekezdésére is, mely szerint az egészségügyi dokumentációval az egészségügyi szolgáltató, az abban szereplő adattal a beteg rendelkezik.

Az ÁEEK a fenti elvek mentén számos esetben jelezte az egészségügyi szolgáltatók számára, hogy mely szempontokat szükséges mérlegelni a térítési díj megállapítása során, azonban a főigazgató kihangsúlyozta, hogy kötelező jogszabályi előírás nincs, ezért az ÁEEK-nek azon túl, hogy kiemeli a fentieket, a szabályzat jóváhagyása során egyéb eszköz nem áll a rendelkezésére. Az ÁEEK is szorgalmazta a kérdés mihamarabbi jogszabályi rendezését.

Jelen vizsgálat során a Panaszos képviselője megküldte a Hatóságnak a NAIH/2017/.../V. számú vizsgálat panaszosának ügyében született nem jogerős bírósági ítéletet, mely döntésben a Zalaegerszegi Törvényszék (4.P.20.195/2018/4. sz.) a Kórházat az általa szabott 550 ft/A4 oldal ár helyett 100 ft/A4 oldal áron kötelezte az egészségügyi dokumentáció kiadására, százezer forint sérelemdíj fizetési kötelezettség megállapítása mellett. Az elsőfokú bíróság döntését a Pécsi Ítélőtábla a P.f. III.20.071/2018/4. számú ítéletében helybenhagyta.

Tel.: +36 1 391-1400

Fax: +36 1 391-1410

¹ 284/1997. (XII. 23.) Korm. rendelet 1. § (6)) Az állami és önkormányzati tulajdonban lévő egészségügyi szolgáltató hatáskörében megállapítható térítési díjak megállapításának, nyilvánosságra hozatalának és befizetésének rendjét, valamint a szolgáltató által megállapított térítési díj mérséklésére, illetve elengedésére vonatkozó rendelkezéseket a szolgáltató - a fenntartó által jóváhagyott - szabályzatban állapítja meg. Egyéb egészségügyi szolgáltató esetén a térítési díj befizetésének rendjét a szolgáltató határozza meg.

² http://www.ijsz.hu/UserFiles/masolasi_koltseg_ajanlas.pdf http://naih.hu/files/ajanlas-eu-dok-kiad-koelts.pdf

A Hatóság megállapításai az alábbiak:

Az adatvédelemre vonatkozó főbb szabályokat 2018. május 25-ig hazánkban az Infotv. tartalmazta. Ezen időponttól kezdődően az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/679 rendelete (GDPR vagy általános adatvédelmi rendelet)³ kötelezően és közvetlenül alkalmazandó.

Az állásfoglalás két részből áll. Elsőként a GDPR alkalmazása előtti időszaknak a szabályozását ismertetem, majd a GDPR alkalmazása következtében fellépő azon változásokat, amelyek az ügy érdemét érintik.

I. Az információs önrendelkezési jog lényege, hogy személyes adatával mindenki maga rendelkezik. Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (Eütv.) is rögzíti a 24. § (2) bekezdésében, hogy az egészségügyi dokumentációval az egészségügyi szolgáltató, az abban szereplő adattal a beteg rendelkezik. Aki az érintett személyes vagy különleges adatát adatkezelőként kezeli, arra különféle kötelezettségeket telepít a jogalkotó. Ilyen többek között az adatok biztonságának szavatolása, az adatok őrzésének kötelezettsége a meghatározott idő alatt, vagy az érinett önrendelkezési joga gyakorlásának biztosítása.

Az adatalany tájékoztatáshoz való joga az információs önrendelkezési jog egyik konstitutív eleme, és mint ilyen, az Alaptörvény VI. cikk (2) bekezdésében foglalt személyes adatok védelméhez fűződő alkotmányos alapjog egyik aspektusa. Az Alkotmánybíróság több határozatában rámutatott arra, ha az információs önrendelkezési alapjogot érintő korlátozás kényszerítő ok nélkül történik, vagy egyébként az nem áll összhangban az elérni kívánt céllal, azaz nem elkerülhetetlen, akkor az alapjog lényeges tartalmát érintő sérelem megállapítható. Az Infotv. nem tartalmaz olyan korlátozó rendelkezést, amely e jog gyakorlását célhoz kötötté tenné, ezért az adatkezelő nem jogosult sem a tájékoztatás kérés céljának, indokainak vizsgálatára, sem arra, hogy a jog gyakorlását egyéb módon ellehetetlenítse. Személyes adatok esetében az első adatkérés folyó évben ingyenes⁴ volt, egészségügyi dokumentáció esetében az első adatigénylésért is kellett költséget fizetni⁵. Ez a költség azonban nem jelenthette a jog gyakorlásának korlátját.

Az Alaptörvény I. cikke szerint az alapvető jogok védelme az állam elsőrendű kötelezettsége, így amennyiben mérlegelni kellett az egészségügyi intézmények költségvetési bevételi érdekét, és ezzel szemben az érintett tájékoztatásának feltételeit, az érintett önrendelkezési joga az Alaptörvényből fakadóan elsődlegesen biztosítandó kellett, hogy legyen.

Jogszabály az illetékről szóló 1990. évi XCIII. törvény Mellékletének IV. címében határoz meg másolási összeget, eszerint az államigazgatási eljárásban készített hitelesített vagy hitelesítetlen másolat, illetőleg kivonat illetéke főszabályként oldalanként - magyar nyelvű másolat esetében - 100 forint.

Ugyan jogszabály kötelezően nem rendelkezett az Eüak. 7. § (3) bekezdésében előírt jogérvényesítés során alkalmazandó, az egészségügyi dokumentáció másolásának összegéről, azonban a kiadott ajánlások és az ÁEEK fent bemutatott gyakorlata iránymutatást nyújtott az intézményeknek.

³ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/679 rendelete (2016. április 27.) a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről

⁴ Infoty 15 8 (5)

⁵ Eüak. 7. § (3) Az érintett jogosult tájékoztatást kapni a gyógykezeléssel összefüggésben történő adatkezelésről, a rá vonatkozó egészségügyi és személyazonosító adatokat megismerheti, az egészségügyi dokumentációba betekinthet, valamint azokról - saját költségére - másolatot kaphat.

A Kórház a korábbi, azonos tárgyú panasz, valamint a bírósági eljárás során észlelhette, hogy gyakorlatuk nem felel meg az információs önrendelkezési jog biztosítása körében elvártaknak. A Kórház a Panaszos esetében több mint 50 ezer forintban állapította meg a dokumentumok kiadásának díját. Ez a vonatkozó, fent hivatkozott ajánlásokban foglaltakat messze meghaladó összeg, és a piaci árnak is többszörösét teszi ki⁶, amely a Hatóság álláspontja szerint az érintett információs önrendelkezési jogát súlyosan korlátozta, illetve annak gyakorlását anyagi okból lehetetlenné tette.

A Kórház szerint arra hivatkozással csökkenthető a másolás költsége, hogy előzetes betekintés során a kérelmező dönthet egyes tételek másolásától való eltekintéséről. A Hatóság álláspontja az, hogy mindezek adott esetben csökkenthették a másolandó iratok körét, azonban az egészségügyi szaknyelvben nem járatos laikusok számára a betekintés során sem minden esetben egyértelmű, hogy mely iratok lesznek a későbbiekben számukra fontosak, vagy releváns információval bíróak. Így a betekintési jogra hivatkozás nem lehetett minden kérelemnél kiindulás arra vonatkozóan, hogy a másolandó iratok száma valószínűleg mérsékelhető. Továbbá az adatkezelőnek a jogszabályban foglalt őrzési kötelezettégével⁷ szemben a magánszemélynek nem áll fenn őrzési kötelezettsége, így a korábban az Eütv. 137. §-ának megfelelően kiadott zárójelentések, ambuláns lapok feltételezett megléte sem lehetett hivatkozás az önrendelkezési jogot ellehetetlenítő költségek megállapítása során. A magánszemély adott esetben csökkenteni tudta a dokumentáció másolásának költségeit azzal, ha a már rendelkezésére álló iratról nem kért másolatot, azonban a szolgáltató nem állapíthatott meg magas összeget abból kiindulva, hogy a másolási tételek különböző okoknál fogva mérséklődnek.

A Hatóság egyébiránt szorgalmazta a papír alapú másolatok biztosítása helyett az elektronikus adatátadást személyes átvétel útján – amennyiben az érintett ezt a módot megfelelőnek tartja – mely esetben az adathordozó (pl. pen-drive) egyszeri költsége elmarad a nagyobb terjedelmű irat másolási költségétől, másrészt környezetvédelmi szempontból sem elhanyagolható a nagyobb mennyiségű nyomtatott változat helyett elektronikus formában az érintett rendelkezésére bocsátani az egyébként elektronikus formában meglévő iratokat.

II. A GDPR az érintett hozzáférési jogát taglaló 15. cikkének (3) bekezdésében kimondja, hogy "az adatkezelő az adatkezelés tárgyát képező személyes adatok másolatát az érintett rendelkezésére bocsátja. Az érintett által kért további másolatokért az adatkezelő az adminisztratív költségeken alapuló, észszerű mértékű díjat számíthat fel. Ha az érintett elektronikus úton nyújtotta be a kérelmet, az információkat széles körben használt elektronikus formátumban kell rendelkezésre bocsátani, kivéve, ha az érintett másként kéri."

Kétségtelen, hogy a magyar jogalkotó azon magyar törvényi szabályok hatályon kívül helyezésével ezidáig adós maradt, amelyek tekintetében az uniós jogi környezet szabályozása vált közvetlenül alkalmazandóvá, vagy amelyek az uniós adatvédelmi szabályozással összeegyeztethetetlenek, ez azonban nem érinti az adatkezelők azon kötelezettségét, hogy a rendelet szabályait mint kötelező

_

⁶ A4-es oldal fénymásolása vagy nyomtatása 15-18 ft

⁷ Eüak. 30. § (1) Az egészségügyi dokumentációt - a képalkotó diagnosztikai eljárással készült felvételek, az arról készített leletek, valamint a (7) bekezdés kivételével - az adatfelvételtől számított legalább 30 évig, a zárójelentést legalább 50 évig kell megőrizni. A kötelező nyilvántartási időt követően gyógykezelés vagy tudományos kutatás érdekében - amennyiben indokolt - az adatok továbbra is nyilvántarthatók. Ha a további nyilvántartás nem indokolt - a (3) bekezdés kivételével - a nyilvántartást meg kell semmisíteni.

⁽²⁾ Képalkotó diagnosztikai eljárással készült felvételt az annak készítésétől számított 10 évig, a felvételről készített leletet a felvétel készítésétől számított 30 évig kell megőrizni.

normát alkalmazzák. Egymással ellentétes tartalmú szabályok esetén az uniós jog elsőbbségének elve érvényesül.

E szerint pedig a dokumentumok első ízbeni másolatban történő kiadásáért az érintett részére nem lehet díjat felszámolni.

Az illetékes minisztérium által készített előterjesztés figyelemmel van az Eüak. 7. § (3) bekezdésénél az általános adatvédelmi rendeletre, így az első adatkiadás ingyenességre, rögzítve egyúttal, hogy minden további másolatért miniszteri rendeletben meghatározott költségelemek alapján kell díjat fizetni.

III. Mindezek alapján, tekintettel arra, hogy az adatkiadás a GDPR alkalmazása előtt nem történt meg, ezért a jelenleg hatályos szabályok figyelembe vételével, a Panaszos információs önrendelkezési jogával kapcsolatban bekövetkezett jogsérelemre tekintettel a Hatóság az Infotv. 56. § (1) bekezdése alapján felszólította a Kórházat arra, hogy a Panaszos részére a kért egészségügyi dokumentáció első másolatát térítésmentesen szolgáltassa.

A Hatóság szerint ezen felül a Kórháznak szükséges felülvizsgálnia a Térítési Díjszabályzatot és a további másolatok díját a miniszteri rendeleti szabályozásig terjedő időre a GDPR előírása (tehát "adminisztratív költségeken alapuló, észszerű mértékű díjat"), a vonatkozó ajánlások, valamint az ÁEEK szempontjait figyelembe véve módosítani.

Ezúton kérem fel tisztelt főigazgató urat arra, segítse elő az ÁEEK által fenntartott intézmények gyakorlatának a GDPR-nak megfelelő alakítását úgy a dokumentáció kiadása, mint az egyéb szabályok tekintetében.

Budapest, 2018. december 3.

Üdvözlettel:

Dr. Péterfalvi Attila elnök c. egyetemi tanár